
Eristyshuoneen siivous kosketusvarotoimin

Kosketusvarotoimin hoidettava potilas sijoitetaan akuuttisairaalassa pääasiassa yhden hengen huoneeseen. Tilaeristystä tai huone-eristystä käytetään potilailla, joilla on suoran tai epäsuoran kosketuksen välityksellä leviävä sairaus. Tilaeristyksen lisäksi kosketusvarotoimissa käytetään kertakäyttöistä suojatakia ja suojakäsineitä huoneen siivouksessa. Tarkoituksena on estää tartuntojen siirtyminen potilaasta toiseen tai työntekijään. Olennaista kosketusvarotoimissa on käsihygienian, suojainten oikean käytön ja aseptisen työskentelyn toteuttaminen.

Kosketusvarotoimin hoidetaan esimerkiksi selvästi märkäiset infektiot, monet hengitystieinfektiot, täit ja syyhy. Lisäksi moniresistenttien mikrobien (mm. MRSA, VRE, CPE, ESBL Klebsiella) -kantajat hoidetaan akuuttisairaanhoidossa kosketusvarotoimin. Pitkäaikaishoidossa gram-negatiivisten bakteerien kantajat hoidetaan pää-sääntöisesti tavanomaisin toimin. Tarkemmat ohjeet löytyvät VSSHP:in hoito-ohjeet.fi-sivustolta: [Resistenttien bakteerien torjunta](#)

Päivitettyyn ohjeeseen on lisätty uutena Candida auris, jonka kantaja hoidetaan jokaisessa yksikössä kosketusvarotoimin, omassa yhden hengen, wc/suihkulla varustetussa huoneessa.

Laitoshuoltajalle on tiedotettava tartuntavaarasta ja siltä suojaumisesta.

Potilashuone

Kosketusvarotoimin hoidettava potilas sijoitetaan yhden hengen huoneeseen. Sulkutilallinen huone on suositeltava. Sulkuhuoneen sisäoveen kiinnitetty kosketusvarotoimet –kortti informoi huomioitavista menettelytavoista.

Käsihygienia

Huoneeseen mentäessä ja sieltä poistuttaessa kädet on aina desinfioitava. Käsien desinfiointiin käytetään käsihuuhdetta. Käsien ollessa näkyvästi likaiset kädet pestään ennen desinfiointia (katso ohje [Käsihygienia](#) vsshp:n hoito-ohjeet.fi-sivustolta).

Suojaimet

Suojatakia tai esiliinaa käytetään potilashuoneeseen mentäessä. Suojatakki/esiliina ja kertakäyttökäsineet puetaan eristyshuoneen sulkutilassa tai, jos sulkutilaa ei ole, niin eristyshuoneen ulkopuolella.

Kertakäyttöisiä suojakäsineitä käytetään huoneen siivouksessa. Suojakäsineet ovat työvaihekohtaiset (ks. kohta siivous), joten siirryttäessä työvaiheesta toiseen käsineet riisutaan

ja käytetään käsihuuhdetta. Potilashuoneessa suojakäsineet vaihdetaan seinällä olevasta suojakäsinetelineestä.

Suu-nenäsuojusta käytetään, jos hoitohenkilökunta/ kosketusvarotoimet-kortti ohjeistaa niin (esim. kosketusvarotoimin hoidettava potilas, jolla on vatsatautia tai hengitystieinfektio).

Suu-nenäsuojus puetaan huoneen sulkutilassa tai, jos sulkutilaa ei ole, niin huoneen ulkopuolella. Suojain asetetaan huolellisesti paikoilleen, sitä ei saa kosketella paikoilleen asettamisen jälkeen eristyshuoneessa.

Siivous

Huone siivotaan potilashuoneista viimeisenä huonekohtaisilla siivousvälineillä. Käytetään kertakäyttöisiä siivousliinoja.

Taso- ja lattiapinnat pyyhitään heikosti emäksisellä puhdistusaineella. Kuitenkin alla mainituissa tilanteissa käytetään soveltuvaa, yksikössä käytössä olevaa pinta-desinfektioainetta.

- impetigo/pemphigus – esim. klooriliuos 200 ppm
- MRSA, VRE tai muu moniresistentin mikrobin kantaja – klooriliuos 500 ppm
- virusripulit (mm. noro) – klooriliuos 1000 ppm
- Clostridium difficile -ripuli – klooriliuos 1000 ppm
- Candida auris – klooriliuos 1000 ppm

Potilashuoneen saniteettitilat ja pesualtaat pestään kloorilla 200 ppm, jollei edellä ole mainittu taudinaiheuttajan vaatimaa korkeampaa klooripitoisuutta.

* Potilashuoneen desinfektioon voidaan käyttää myös muita desinfiioivia pesuaineita kuin klooria, esimerkiksi peretikkahappopohjaiset aineet. Laimennettavissa liuoksissa on tarkistettava ko. taudinaiheuttajalle soveltuva **liuospitoisuus** ja käyttöläimennoksen **säilyvyys** ko. tuotteen valmistajalta. (katso Hoito-ohjeet.fi-sivustolta: [Sairaalahygienian tuotevalikoima](https://www.hoito-ohjeet.fi/sivustolta/Sairaalahygienian_tuotevalikoima))

Potilashuoneen siivous ja siivousjärjestys

1. Laitetaan ensin wc-tilan suihku- ja käsisuihku likoamaan (kloorivahvuus kohdan siivous mukaisesti, valitaan ko. taudinaiheuttajalle soveltuva kloorivahvuus (esim. ripulitaudit 1000 ppm), jotta desinfektioaika on riittävä, ellei käytössä ole huuhtelu- ja desinfektiolaitteeseen soveltuvaa lisälaitetta esim. Deko:ssa.
2. Eritetahrojen poisto potilashuoneesta ja WC:stä (ks. Eritteet)
 - a. Poistetaan kertakäyttökäsineet, desinfioidaan kädet ja puetaan uudet kertakäyttökäsineet
3. Roskien ja pyykin keräily potilashuoneesta ja WC:stä.
 - a. Poistetaan kertakäyttökäsineet, desinfioidaan kädet ja puetaan uudet kertakäyttökäsineet
4. Potilaspöytä

5. Muut potilaan läheisyydessä olevat tasopinnat ja kosketuspinnat (mm vuode)
 - a. Poistetaan kertakäyttökäsineet, desinfioidaan kädet ja puetaan uudet kertakäyttökäsineet
6. Muut huoneen taso- ja kosketuspinnat (mm ruokailupöytä, tv)
7. Käsienpesuallas ympäristöineen
 - a. Poistetaan kertakäyttökäsineet, desinfioidaan kädet ja puetaan uudet kertakäyttökäsineet
8. Lattia
 - a. Poistetaan kertakäyttökäsineet, desinfioidaan kädet ja puetaan uudet kertakäyttökäsineet

WC- ja suihkutilan siivous

1. Käsिसuihku on laitettu jo aiemmin likoamaan.
 - a. Puhdistetaan roska-astiat (tarvittaessa pesu).
2. Kostutetaan pesu- ja WC-allas sekä suihkuseinät ja -laitteet, levitetään puhdistusaine vaikuttamaan.
3. Suihkuseinien ja suihkulaitteiden puhdistus
 - a. Poistetaan kertakäyttökäsineet, desinfioidaan kädet ja puetaan uudet kertakäyttökäsineet.
4. Peili ja peilihylly
5. Käsipaperiteline, pesuaine- ja huuhteannostelijat
6. Taso- ja kosketuspinnat
7. Käsisisuihku (bidee) ja suihkunjää (harjaus, huuhtelu)
8. Käsienpesuallas ympäristöineen
9. WC-allas (puhtaasta likaiseen)
 - a. Poistetaan kertakäyttökäsineet, desinfioidaan kädet ja puetaan uudet kertakäyttökäsineet.
10. Lattia (lattiakaivo 1x/vko ennen lattian puhdistusta)
11. Puhdistetaan WC- ja suihkutiloissa käytetyt siivousvälineet
 - a. Poistetaan kertakäyttökäsineet, desinfioidaan kädet.
12. Huomioidaan mahdolliset tarviketäydennykset!

Potilashuoneen ja WC-tilojen siivouksen jälkeen siirrytään potilashuoneesta sulkutilaan. Suojaimet riisutaan sulussa seuraavassa järjestyksessä:

1. Suojatakki
 - a. Desinfioidaan kädet käsihuuhteella.
2. Suu-nenäsuojus (jos ollut käytössä)
 - a. Desinfioidaan kädet käsihuuhteella.

Sulkutilan siivous:

1. Puetaan suojakäsineet

2. Roska- ja pyykkisäkit viedään suoraan kuiluun/ keräilypaikkaan.
 - a. Desinfioidaan kädet. Uudet kertakäyttökäsineet puetaan sulkutilassa.
3. Tasopinnat
4. Käsienpesuallas ympäristöineen
5. Lattia
6. Huonekohtaiset siivousvälineet huolletaan välittömästi Dekossa tai pyyhitään esimerkiksi kloorilla (ks. kohta siivous).
 - a. Poistetaan kertakäyttökäsineet, desinfioidaan kädet ja puetaan uudet kertakäyttökäsineet.

Huomioidaan mahdolliset tarviketäydennykset!

Suluttomassa huoneessa

Suojatakki ja suojakäsineet riisutaan potilashuoneessa. Desinfioidaan kädet. Jos käytössä on ollut suu-nenäsuojain, se poistetaan potilashuoneen ulkopuolella suoraan roskeen ja desinfioidaan lopuksi kädet.

Eritetahra-desinfektio

Eritepyyhintään käytetään soveltuvaa desinfektioainetta, esimerkiksi klooria 5000 ppm. Jos eritteet ensin imeytetään, käytetään klooria 500 ppm, jollei edellä kohdassa siivous ole mainittu taudinaiheuttajan vaatimaa korkeampaa klooripitoisuutta.

Eritteet kaadetaan varovasti kaatoaltaaseen/viemäriin, mikä desinfioidaan vähintään kerran päivässä.

Ruokailu ja ruokailuvälineet

Potilas käyttää tavallisia astioita. Ruokatarjotin viedään potilashuoneeseen ilman suojautumista. Tarjotin haetaan eristyshuoneesta suojakäsineet kädessä. Juomat tyhjennetään potilashuoneen käsienpesualtaaseen ja roskat laitetaan jätesäkkiin. Suojakäsineet poistetaan ja desinfioidaan kädet. Tarjotin voidaan viedä puhtain, desinfioiduin käsin suoraan ruokavaunuun koskematta ympäröiviin pintoihin. Kädet desinfioidaan huolellisesti.

Jos ruokatarjotinta joudutaan säilyttämään osastolla, se säilytetään muovipussissa. Pussi poistetaan ennen tarjottimen palauttamista keittiöön. Desinfioidaan kädet.

Mehukannu viedään suoraan astianpesukoneeseen. Mikäli sitä ei saada suoraan koneeseen, pakataan se muovipussiin odottamaan. Kädet desinfioidaan. Virvoitus-juomapullot ym. pyyhitään päältä alkoholilla (A12t 80 %) tai klooriliuksella (katso siivous)

Tutkimus- ja hoitovälineet

Varataan eristyksen ajaksi huonekohtaiset jatkuvasti hoidossa tarvittavat välineet. Ne puhdistetaan ja desinfioidaan eristyksen päätyttyä.

Monikäyttöiset välineet puhdistetaan ja desinfioidaan käytön jälkeen. Lämpödesin-fektion kestävät välineet desinfioidaan huuhtelu- ja desinfektio-laitteessa (esim. DEKO®). Mikäli lämpödesinfektio ei ole mahdollinen välineet desinfioidaan kemiallisesti joko upottamalla desinfektio-liotukseen (esimerkiksi klooriliuos 2000 ppm) tai pyyhkimällä upotukseen soveltumattomien välineiden pinnat huolellisesti (esimerkiksi vähintään 70 % alkoholilla).

Kertakäyttöiset välineet laitetaan jätteisiin.

Viihdytysvälineet

Ensisijaisesti pyritään valitsemaan huoneeseen leluja ja muita viihdytysvälineitä, jotka ovat helposti puhdistettavia. Lelut ja viihdytysvälineet puhdistetaan ja desinfioidaan käytön jälkeen (ks. yllä).

Likapyykki

Vältetään pölyttämistä. Kerätään huonekohtaisesti suoraan (harmaaseen) pyykkisäkkiin. Säkit suljetaan huolellisesti ja viedään suoraan pyykkikuiluun/-keräilypaikkaan. (ks. Hoito-ohjeet.fi [Likapyykin turvallinen käsittely](#)).

Jätteet

Kerätään huonekohtaisesti muovipussiin.

Katso [Sairaaloiden jätteiden käsittelyohjeet](#) (VSSHP:n sisäiset)

Eristyksen purkaminen

Huoneessa olleet kertakäyttövälineet laitetaan jätteisiin. Monikäyttöiset välineet desinfioidaan (ks. tutkimus- ja hoitovälineet). Loppusiivouksessa huoneen lattia, tasopinnat, kosketuskohdat, seinistä roiskeet ja lattia pyyhitään desinfiiovalla aineella (ks. Siivous).

Siivouksessa erityisesti kosketuskohtiin, joihin runsaasti kosketetaan, kiinnitetään erityistä huomiota. Pyyhitään huolellisesti mm. valokatkaisimet, sermit, kutsunapit, puhelin, atk-laitteisto ja näppäimistö, ovenkahvat, sälekaihtimen sulkija, sängyn laidat sekä lavuaarit ja hanat.

Vuodevaatteet lähetetään pesuun (ks. Likapyykki). Tyynyn ja patjan suojusmuovit vaihdetaan. Huoneessa mahdollisesti olevat väliverhot vaihdetaan puhtaisiin eristyksen päättämisen yhteydessä. Ikkunoissa olevat lyhyet verhokapat voi jättää paikalleen.

Siivouksen jälkeen huone voidaan ottaa heti käyttöön.

Huomioi:

Kosketusvarotoimihuoneen loppusiivous CPE-KANTAJAN ja muiden gram-negatiivisten mikrobien kantajan OSASTOHOIDON JÄLKEEN. Myös Candida auris- kantajan kohdalla:

- kaadetaan 4dl klooria (ns. raakatiiviste) wc-pyttyyn ja lattiakaivoon
- annetaan vaikuttaa 1 tunnin
- kohteen harjaus ja huolellinen huuhtelu.
- huomioi wc-harjan huolto käytön jälkeen

Jos yksikössä on vetyperoksidisumulaite käytössä, huoneessa voidaan tehdä myös esim. Nocospray-laitteella lisädesinfektio huolellisen loppusiivouksen jälkeen. Kysy tarvittaessa lisäohjeita yksiköstä/ hygieniahoitajalta.